

Het Zinnenboek Italiaans

Tweede, volledig herziene druk © 2017 Dr. Martin Nuij

Uitgegeven via Limburger.nl/mijnboek

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan noch de redactie nog de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dr. Martin Nuij

Het Zinnenboek Italiaans

Een oefentocht langs de basisregels uit de Italiaanse grammatica

Inhoudsopgave

Gebruiksaanwijzing	7
1 Uitspraak	9
2 De zinsdelen	13
3 Lidwoord, zelfstandige naamwoorden en de vervoeging van de werkwoorden in de presente (onvoltooid tegenwoordige tijd)	16
4 De ontkennende en vragende zin	28
5 Presente (onvoltooid tegenwoordige tijd) van de werkwoorden <i>hebben</i> en <i>zijn</i>	34
6 Bijvoeglijk naamwoord (1)	40
7 Bijwoord (1)	51
8 De hulpwerkwoorden <i>dovere</i> , <i>potere</i> , <i>sapere</i> en <i>volere</i>	60
9 Eenlettergrepige voorzetsels	67
10 Telwoorden	85
11 Persoonlijk voornaamwoord	92
12 Passato prossimo (voltooid tegenwoordige tijd)	98
13 Aanwijzend voornaamwoord	111
14 Bezittelijk voornaamwoord	116
15 Onbepaald voornaamwoord	121
16 Betrekkelijk voornaamwoord	127
17 Beklemtoond persoonlijk voornaamwoord als voorwerp en onbeklemtoond wederkerend voornaamwoord	129
18 Vertaling van het Nederlandse ‘er’ (1)	135
19 Speciale werkwoorden.	140
20 Ontkennende woorden	148
21 Imperativo	155
22 Meerlettergrepige en samengestelde voorzetsels	165
23 Bijvoeglijk naamwoord (2)	171
24 Bijwoord (2)	178
25 Het voornaamwoord ‘men’	198
26 Vertaling van het Nederlandse ‘er’ (2)	203
27 Trappen van vergelijking	209
28 Beklemtoond wederkerend voornaamwoord en het voornaamwoord ‘elkaar’	218
29 Uitroepen	221
30 Voorzetsels vóór werkwoorden in de infinitief	224
31 Gerundio	235
32 Futuro (toekomstige tijd)	238
33 Imperfetto (onvoltooid verleden tijd)	247
34 Condizionale (zou, zouden)	252
35 Passato remoto (voltooid verleden tijd)	259
36 Lijdende vorm	264
37 Delend lidwoord	270
Antwoordenboek	274
Register	305

Gebruiksaanwijzing

Een oefentocht langs de basisregels uit de Italiaanse grammatica

Heb je wel eens, als voorbereiding op een vakantie in Italië, geprobeerd zoveel mogelijk zinnen uit je hoofd te leren uit een boekje *Hoe zeg ik het in het Italiaans?* Dan heb je ongetwijfeld gemerkt, dat onze opnamecapaciteit daarvoor niet erg groot is: het is ondoenlijk om zinnetjes uit een vreemde taal voor allerlei situaties in je hoofd paraat te hebben, zeker als je geen inzicht hebt in de grammaticale structuur ervan en de zinnetjes meer toverformules lijken. Onze capaciteit om Italiaanse zinnen te formuleren wordt oneindig veel groter als we de beschikking hebben over het gereedschap (lees: de grammaticale regels) om deze zinnen uit een beperkte woordenschat te construeren en we dit gereedschap blindelings kunnen gebruiken. *Het Zinnenboek Italiaans* helpt je bij het verwerven van deze vaardigheid. Meer dan 2000 te vertalen zinnen staan tot je beschikking om je te oefenen in het formuleren van zinnen in het Italiaans, door gebruik te maken van de grammaticale regels voor deze taal. Het is niet zomaar een verzameling zinnen. Nee, de verzameling te vertalen zinnen is zorgvuldig opgebouwd en leidt je langs de basisregels uit de Italiaanse grammatica in een zorgvuldig voorbereide tocht. Aan het einde van deze tocht vind je alle grammaticale onderwerpen die je onderweg bent tegengekomen in alfabetische volgorde opgesomd in het *Register*, met achter elk grammaticaal onderwerp het nummer van het hoofdstuk en de zin waar je het kunt terugvinden.

Alleen enkelvoudige zinnen

Dit boek beperkt zich hoofdzakelijk tot *enkelvoudige zinnen*, dat wil zeggen zinnen die slechts één onderwerp en één gezegde bevatten. Dus geen zinnen bestaande uit hoofd- en bijzin. Eenvoudig gesproken Italiaans bestaat immers voornamelijk uit enkelvoudige zinnen.

Hoe het boek is opgebouwd

Alvorens we zinnen gaan formuleren in het Italiaans, schenken we eerst aandacht aan de *uitspraak* (hoofdstuk 1). Het verwerven van een goede uitspraak is misschien wel het allerbelangrijkste aspect van het leren spreken van een vreemde taal. Je kunt nog zulke mooie Italiaanse zinnen formuleren, als je ze niet correct uitsprekt ben je toch niet te verstaan. Omdat kennismaken van de uitspraakregels niet voldoende is om de Italiaanse uitspraak onder de knie te krijgen, hebben we in de tekst uit de eerste helft van dit boek de Italiaanse woorden in cursief voorzien van ons eigen fonetisch schrift. Onze tocht langs de basisregels uit de Italiaanse grammatica begint met het leren hanteren van het grammaticale gereedschap, nodig voor het formuleren van de eenvoudigste zinnen bestaande uit alleen een onderwerp en een gezegde ('De kinderen slapen.'; 'Je liegt.'). Dit grammaticale gereedschap bestaat dan uit het *lidwoord*, het *zelfstandig naamwoord*, het *persoonlijk voornaamwoord als onderwerp* en het *werkwoord in de tegenwoordige tijd*. (hoofdstuk 3). Met de kennis van deze vier grammaticale basiselementen kun je overigens ook al zinnen vormen die behalve een onderwerp en een gezegde tevens een lijdend voorwerp hebben ('De man waarschuwt *de jongens*'). Je leert deze allereenvoudigste zinnen ook ontkennend en vragend maken (hoofdstuk 4). Kortom: je zult merken dat je met deze paar stukken grammaticaal gereedschap al ongelooflijk veel zinnen kunt construeren, zeker als je ook nog de Italiaanse woorden voor *hebben* en *zijn* kunt gebruiken (hoofdstuk 5). Deze zinnen kunnen we verder aankleden met *bijvoeglijke naamwoorden* (hoofdstuk 6) en *bijwoorden* (hoofdstuk 7). Door bijwoorden te gebruiken kun je bepalingen aan je zinnen toevoegen ('Ik breng het geld *morgen*'; 'Hij komt *misschien*'). Het reservoir van mogelijke zinnen wordt verder uitgebreid als je zinnen bestaande uit onderwerp-gezegde-lijdend voorwerp-bepaling kunt vormen met de hulpwerkwoorden *kunnen*, *moeten*, *mogen* en *willen* (hoofdstuk 8). Je grammaticale bagage voor het vormen van Italiaanse zinnen met alle mogelijke zinsdelen wordt tenslotte compleet als je *voorzetsels* kunt gebruiken (hoofdstuk 9). Het wordt dan mogelijk om een meewerkend voorwerp in de zin op te nemen ('Wil je het boek *aan Giovanni* geven?'), een voorzetselvoorwerp ('Je moet niet zo streng *over de jongen* oordelen') en een voorzetselbepaling ('Kom je *met de bus*?').

Bij het vaardig worden in het formuleren van Italiaanse zinnen zou je kunnen volstaan met het grammaticale gereedschap uit de hoofdstukken 3-9. Al het volgende zou je kunnen beschouwen als pure luxe. Naarmate je mooiere Italiaanse zinnen wilt formuleren ga je steeds verder in het boek. Daarom is dit boek geschikt voor beginners en gevorderden in allerlei gradaties. Alleen wie ook de *complexe (samengestelde) zin* wil beheersen, vindt in dit boek weinig of niets van zijn gading. In dit boek wordt verondersteld, dat je de namen van de zinsdelen kent en kunt gebruiken: onderwerp, werkwoordelijk gezegde, naamwoordelijk gezegde, lijdend voorwerp, meewerkend voorwerp, voorzetselvoorwerp en bepaling. Daarom laten we onze tocht langs de basisregels uit de Italiaanse grammatica voorafgaan door een oefening in het benoemen van de zinsdelen (hoofdstuk 2).

Hoe moet je dit boek gebruiken?

Houd de volgorde van het boek aan.

Werk het boek door in de gegeven volgorde, ga niet zappen. Het is namelijk *sequentieel* opgebouwd. Dit betekent dat steeds meer grammaticale elementen worden toegevoegd die in het vervolg bekend worden verondersteld. Is iets je ontschoten, dan kun je dit altijd terugzoeken via het *Register*.

Spreek het Italiaans hardop uit

In de tekst uit de eerste helft van dit boek hebben we elk Italiaans woord, zinsdeel of zin voorzien van een eigen fonetisch schrift, dat het Italiaans weergeeft zoals je het hoort. Lees dit niet alleen, maar spreek het hardop uit. Natuurlijk is het voor een goede uitspraak van het Italiaans nodig, naast dit boek, Italiaans gesproken teksten te beluisteren en na te spreken. Een handig hulpmiddel op internet vormt *nl.vocobolaudio.com* waarin je elk Italiaans woord kunt opzoeken en laten uitspreken.

Controleer na elke gemaakte zin

Maak gebruik van *directe feedback*. Zoek dus, zeker bij het begin van een hoofdstuk met oefenstof over bepaalde grammatica, na elke gemaakte zin de juiste oplossing in het *Antwoordenboek* achterin. In mijn lessen kan ik deze raad niet genoeg herhalen! Door directe feedback te zoeken leer je optimaal uit je fouten in plaats van zinnen lang dezelfde fout te maken en deze fout zo ook nog in te slijpen. Ben je verder gevorderd in een hoofdstuk en begin je vaardiger te worden in het toepassen van een bepaalde grammaticale regel, dan kun je gerust een aantal gemaakte zinnen tegelijk nakijken. Niet alleen het correct schrijven van de zinnen is van belang, maar ook een correcte uitspraak. Tot en met hoofdstuk 9 vind je in het *Antwoordenboek* bij elke zin ook hoe deze moet worden uitgesproken.

Dr. Martin Nuij

1 Uitspraak

De klemtoon

Elk woord heeft een bepaalde lettergreep waarop de klemtoon valt. Zo valt de klemtoon op de voorlaatste lettergreep van het woord **scom-par-ti-men-to** en op de voorvoorlaatste lettergreep van het woord **te-le-fo-no**.

Op welke lettergreep van een woord de klemtoon valt, kan men meestal niet zien aan de schrijfwijze. Men moet dit gewoon weten. In woordenboeken wordt bij elk woord de beklemtoonde klinker onderstreept. Bij de meeste Italiaanse woorden valt de klemtoon op de voorlaatste lettergreep. Valt de klemtoon op een andere lettergreep, dan wordt ze in het vervolg van dit boek onderstreept.

Wanneer er een accentteken op de slotklinker staat, krijgt de laatste lettergreep de klemtoon. Het accentteken is altijd een achteroverliggend streepje boven een **i**, **o**, **a** en **u** (bijvoorbeeld in **città** stad), terwijl het boven een **e** zowel achteroverliggend kan zijn (zoals in **caffè** koffie) als voorover liggend (zoals in **perché** waarom).

Wanneer een woord door een voorvoegsel of achtervoegsel langer wordt gemaakt, blijft de plaats van de klemtoon onveranderd. Voorbeeld: **Scusa!** – **Scusami!**

Uitspraak van de letters

De klinkers

De uitspraak van de **a** varieert licht, van een **a** zoals in het Nederlandse woord *la* of *lade*, bijvoorbeeld in **padre** *paa-dree* (vader), tot een **a** zoals in het Nederlandse woord *kaf*, bijvoorbeeld in **cavallo** *kaavalloo* (paard).

De **e** kan open of gesloten worden uitgesproken.

De open **e** klinkt als in het Nederlandse woord *gek*.

Voorbeelden: **sedia** *sediejaa* (stoel); **bello** *bel-loo* (mooi); **vento** *ventoo* (wind)

De gesloten **e** klinkt als de eerste *e* in het Nederlandse woord *eten*.

Voorbeelden: **sera** *seeraa* (avond); **penna** *peenaa* (pen); **venti** *veentie* (twintig)

Zorg ervoor de **e** aan het einde van een woord niet stom (zoals in het Nederlands) uit te spreken.

Spreek **madre** (moeder) dus uit als *maadree*.

De **i** kan klinker zijn of halfklinker.

De klinker **i** klinkt als *ie*, zoals in het Nederlandse woord *fiets*.

Voorbeelden: **vino** (*vie-noo*) (wijn); **via** (*vie-jaa*) (straat)

De uitspraak van de halfklinker **i** gaat in de richting van de Nederlandse *j*.

Voorbeelden: **fiore** (*fjo-ree*) (bloem); **piano** (*pja-noo*) (zachtjes)

De **o** kan open of gesloten worden uitgesproken.

De open **o** klinkt als in het Nederlandse woord *zot*.

Voorbeelden: **porta** *portaa* (deur); **nove** *no-vee* (negen); **ciò** (*tsjò*) (dat)

De gesloten **o** klinkt als in het Nederlandse woord *kopen*.

Voorbeelden: **limone** *liemoonee* (citroen); **domani** *doomaanie* (morgen); **ora** *o-uraa* (uur)

De **u** kan klinker zijn of halfklinker.

De klinker **u** klinkt als *oe*, zoals in het Nederlandse woord *koek*.

Voorbeelden: **luna** (*loe-naa*) (maan); **tu** (*toe*) (jij); **più** (*pjoe*) (meer)

De uitspraak van de halfklinker **u** ligt tussen de Nederlandse *oe* en *w* (maar mag geen *w* worden!)

Voorbeelden: **buono** (*bwò-noo*) (goed); **quattro** (*kwaat-troo*) (vier); **qui** (*kwie*) (hier)

De **e** en **o** in onbeklemtoonde lettergrepen klinken altijd gesloten: **grande** (spreek uit *gran-dee*) (groot), **utile** (spreek uit *oe-tie-lee*) (nuttig), **gelato** (*dzeelaatoo*) (ijsje), **innamorato** (*ienaamooratoo*) (verliefd). Alleen bij een **e** of **o** in beklemtoonde lettergrepen staat men dus voor de vraag: moet hij

open of gesloten worden uitgesproken? Zo is de tweede **e** in **telefono** *teelefoonoo* (telefoon) beklemtoond en moet open worden uitgesproken, terwijl de andere **e** en de **o**'s onbeklemtoond zijn en gesloten worden uitgesproken. En zo klinken beide **e**'s, zowel de onbeklemtoonde als de beklemtoonde, in **naturalmente** *natoeralmeentee* (natuurlijk) gesloten, de eerste **o** in **negozio** *neegotsieoo* (winkel) open en de laatste **o** gesloten, beide **o**'s in **molto** *mooltoo* (veel) gesloten. Hoe een woord moet worden uitgesproken kan men vinden in italiaanstalige woordenboeken. Meestal geeft men in het fonetisch schrift de open **e** en **o** aan met een achterover liggend streepje (*è, ò*) en de gesloten **e** en **o** met een voorover liggend streepje (*é, ó*).

Ook in het gewone schrift betekent een achterover liggend streepje op de **e** aan het einde van een woord (**caffè** *kafè*) dat deze open wordt uitgesproken, een voorover liggend streepje (**perché**) dat deze gesloten wordt uitgesproken.

Als men als buitenlander de **e** en **o** in een woord niet volgens de regel uitspreekt, valt men niet eens op in Italië. Afgezien van de inwoners van Midden Italië heeft een groot deel van de inwoners van de overige delen van Italië niet het geringste idee van wat de correcte uitspraak van de **e** en **o** in een woord is. In grote delen van Noord Italië zal men **bène** gerust uitspreken als **béne**, **biciclétta** als **biciclétta** en ga zo maar door. En in Sicilië en een groot deel van Calabrië zal men **dóve** gerust uitspreken als **dòve**, **fòrse** als **fòrse**, en zo verder. Gelukkig komt slechts bij een klein aantal Italiaanse woorden de uitspraak van een beklemtoonde **e** of **o** er op aan, omdat bij deze woorden het onderscheid kort/lang ook een onderscheid in betekenis inhoudt. Bijvoorbeeld: **pèsca** *peskaa* (perzik) en **pésca** *peeskaa* (visserij); **tè** *tè* (thee) en **té** *tee* (jou); **Còrso** *korsoo* (Corsicaan) en **còrso** *koorsoo* (cursus); **bòtte** *bottee* (slaag, klappen) en **bótte** *boottee* (vat).

Combinaties van klinkers

De combinaties *au, ei, eu, ie* en *ui* klinken in het Italiaans heel anders dan in het Nederlands. Terwijl de klinkers in het Nederlands samenvloeien tot één klank, zijn in het Italiaans de afzonderlijke klinkers altijd duidelijk te horen. Is in zo'n combinatie de **i** of de **u** een halfklinker (wat meestal zo is), dan vormt de combinatie één enkele lettergreep.

Voorbeelden: **causa** (*kaw-zaa*) (oorzaak); **Europa** (*Ew-roo-pa*); **ieri** (*je-rie*) (gisteren); **lui** (*loej*) (hij).

Is in zo'n combinatie de **i** of de **u** een volwaardige klinker, dan bestaat ze uit twee lettergrepen.

Voorbeelden: **paura** (*pa-oe-raa*) (angst); **riesco** (*rie-jes-koo*) (ik slaag); **fluido** (*floe-ie-doo*) (vloeibaar)

In andere combinaties dan met een **i** en **u** behouden de klinkers elk apart hun eigen klank.

Voorbeelden: **aereo** (*a-è-ree-oo*) (vliegtuig); **maestro** (*ma-es-troo*) (meester).

Ook bij combinaties van drie klinkers is elke klinker afzonderlijk te horen.

Voorbeelden: **buoi** (*bwòj*) (ossen); **i miei** (*ie mjèj*) (de mijne).

Uitspraak van de medeklinkers

Medeklinkers aan het einde van een woord klinken als het ware na (**sport** klinkt als *sporte* en **film** klinkt als *fielme*).

De letter **c** wordt op twee verschillende manieren uitgesproken, afhankelijk van de letter die er op volgt.

Wanneer de **c** gevolgd wordt door een **e** of **i** klinkt ze als *tsj*, zoals in het Nederlandse woord *Tsjech*.

Voorbeelden: **cento** (*tsjen-too*) (honderd); **arrivederci** (*ar-rie-ve-der-tsjie*) (tot ziens)

Bij **cc** klinkt de eerste **c** als een *t*. Voorbeeld: **uccello** (*oet-tsjel-loo*) (vogel)

Wanneer de **c** gevolgd wordt door een **a**, **o** of **u** of een medeklinker, klinkt ze als de *k* in het Nederlandse woord *kat*.

Voorbeelden: **capo** (*kaa-poo*) (baas, chef); **pecora** (*pe-koo-raa*) (schaap); **clima** (*kliè-maa*) (klimaat)

Als na een **c** plus onbeklemtoonde **i** een **a**, **o** of **u** volgt, wordt de **i** niet uitgesproken.

Voorbeelden: **bilancia** (*bie-lan-tsjaa*) (weegschaal); **ciuffo** (*tsjoef-foo*) (kuif, lok); **ciao** (*tsja-o*) (dag; hallo)

Ligt op de **i** echter de klemtoon, dan wordt hij wel uitgesproken.

Voorbeeld: **farmacia** (*far-maa-tsjiē-aa*) (apotheek)

De letter **g** wordt op twee verschillende manieren uitgesproken, afhankelijk van de letter die er op volgt.

Wanneer de **g** gevolgd wordt door een **e** of **i** klinkt ze als *dzj*, zoals in het Engelse woord *gentleman*.

Voorbeelden: **gita** (*dzjiē-taa*) (tochtje); **gentile** (*dzjen-tiē-lee*) (aardig, vriendelijk)

Bij **gg** klinkt de eerste **g** als een *d*. Voorbeeld: **viaggio** (*vjad-dzjoo*) (reis)

Wanneer de **g** gevolgd wordt door een **a**, **o**, **u** of medeklinker klinkt ze zoals in het Engelse woord *goal*. In ons eigen fonetisch schrift geven we deze klank aan met *ǵ*.

Voorbeelden: **pagare** (*pa-gaa-ree*) (betalen); **guerra** (*gwer-raa*) (oorlog); **grazie** (*ǵraatsiejee*)

Als na **gi** een **a**, **o** of **u** volgt, wordt de **i** niet uitgesproken.

Voorbeelden: **giorno** (*dzjor-noo*) (dag); **giusto** (*dzjoes-too*) (juist).

De letter **h** wordt niet uitgesproken.

Voorbeelden: **hotel** (*otel*); **tu hai** (*toe ai*) (jij hebt).

De letter **r** wordt rollend uitgesproken, dus gevormd met de punt van de tong in plaats van achterin de mond.

Voorbeelden: **russo** (*roes-soo*) (Rus); **treno** (*tre-noo*) (trein); **mare** (*maa-ree*) (zee).

Er is een licht verschil tussen de **r** in een beklemtoonde lettergreep (**gior-no**) en de **r** in een onbeklemtoonde lettergreep (**ca-me-ra**). De laatste rolt wat minder.

De letter **s** kan klinken als de *s* in het Nederlandse woord *sap* of als de *z* in het Nederlandse woord *zot*.

De **s** klinkt als *z* wanneer hij staat:

► vóór een **b**, **d**, **g** die klinkt als in *good*, een **l**, **m**, **n**, **r**, **v**.

Voorbeelden: **turismo** (*toe-riez-moo*) (toerisme); **sveglia** (*zvel-jaa*) (wekker)

► tussen twee klinkers (maar niet bij dubbele **ss**!).

Voorbeelden: **mese** (*me-zee*) (maand); **gelosia** (*dzjee-loo-zie-jaa*) (jaloezie). Maar!: **cassa** (*kas-saa*)

De regel, dat de **s** tussen twee klinkers als *z* wordt uitgesproken geldt voor Noord Italië. In Toscane is de uitspraak afhankelijk van het woord. In Zuid Italië en een deel van Midden Italië wordt de **s** tussen twee klinkers als *s* uitgesproken. Maar de Noord Italiaanse uitspraak van de **s** wint steeds meer veld. In alle andere gevallen klinkt de **s** als *s*.

Voorbeelden: **solo** (*soo-loo*); **vespa** (*ves-paa*) (wesp); **autobus** (*aw-too-boes*) (bus); **borsa** (*boor-saa*) (tas)

Als een woord dat met een **s** begint uitgebreid wordt tot een langer woord, en de **s** dan tussen twee klinkers komt te staan, blijft die **s** als *s* klinken.

Voorbeelden: **sera** (avond) en **stasera** (vanavond); **sentire** (voelen) en **risentire** (weer voelen).

De letter **z** klinkt als *ts* of als *dz*. Regels zijn hier nauwelijks te geven. Soms mag het allebei.

Voorbeelden:

Uitgesproken als ts

zìo (*tsiē-joo*, mag ook *dzìe-joo*) (oom)

zucchero (*tsoek-ke-roo*, mag ook *dzsoek-ke-roo*) (suiker)

grazie (*graat-sie-jee*) (dankjewel)

colazione (*koo-la-tsjoō-nee*) (ontbijt)

marzo (*mar-tsoo*) (maart)

Uitgesproken als dz

zingaro (*dzien-gaa-roo*, mag ook *tsien-gaa-roo*) (zigeuner)

zero (*dzee-roo*) (nul)

zoo (*dzoo*) (dierentuin)

manzo (*man-dzoo*) (rund)

azienda (*a-dzjen-daa*) (bedrijf)

In Italiaanstalige woordenboeken kan men vinden of de **z** in een woord uitgesproken moet worden als *ts* of *dz*. Gelukkig wordt de **z** in het overgrote deel van de woorden uitgesproken als *ts*.

Overigens zijn het alleen de Italianen uit Midden Italië die de **z** uitspreken volgens de regels. In de overige streken van Italië trekken veel mensen zich van deze regels weinig aan.

Combinaties van medeklinkers

Dubbele medeklinkers. moeten ook echt dubbel uitgesproken worden.

Voorbeelden: **piatto** (*pj^{at}-too*) (bord); **benissimo** (*bee-ni^{es}-sie-moo*) (heel goed); **occhio** (*ok-kjoo*) (oog)

De lettercombinatie **ch** wordt uitgesproken als een *k*.

Voorbeelden: **chiave** (*kja^a-vee*) (sleutel); **anche** (*an-kee*) (ook)

De lettercombinatie **gh** wordt uitgesproken als de *g* in het Engelse woord *good*.

Voorbeelden: **spaghetti**; **ghiaccio** (*gj^{at}-tsjoo*) (ijs)

De lettercombinatie **gl** vóór een **i** wordt uitgesproken als *lj* zoals in het Nederlandse woord *miljoen*. De **i** wordt niet uitgesproken, behalve als hij het einde van een woord vormt.

Voorbeelden: **biglietto** (*biel-jet-too*) (biljet, kaartje); **moglie** (*mol-jee*) (vrouw, echtgenote); **bagagli** (*baa-galji*) (bagage)

gl voor een **e**, **a**, **o** of **u** wordt uitgesproken als in het Engelse *glamour*

Voorbeelden: **inglese** (*ien-glee-zee*) (Engels); **glorioso** (*glo-rie-oo-zoo*) (glorieus)

De lettercombinatie **gn** wordt uitgesproken als *nj*, zoals in het Nederlandse woord *ranja*.

Voorbeelden: **Bologna** (*Boo-lon-jaa*); **agnello** (*an-jel-loo*) (lammetje)

De lettercombinatie **sc** vóór een **e** of **i** wordt uitgesproken als *sj*, zoals in het Nederlandse woord *sjaal*.

Voorbeelden: **pesce** (*peesjee*) (vis); **uscita** (*oe-sjie-taa*) (uitgang)

Sc vóór een **a**, **o** of **u** wordt uitgesproken als *sk* (**mosca** = vlieg klinkt als *moos-kaa*). Om de *sj*-klank te krijgen wordt vóór deze klinkers een **i** toegevoegd. Deze **i** wordt niet uitgesproken.

Voorbeelden: **sciarpa** (*sjar-paa*) (sjaal); **asciugamano** (*a-sjoe-gaa-maa-noo*) (handdoek)

Om **sc** voor een **e** of **i** te laten klinken als *sk*, wordt een **h** toegevoegd.

Voorbeelden: **schiena** (*skje-naa*) (rug); **maschera** (*mas-kee-raa*)

2 De zinsdelen

Voor het vormen van zinnen in het Italiaans moet je iets weten over de *zinsdelen*. We vertellen je er hier iets over voordat je de hierna volgende oefeningen gaat maken.

Een zin is opgebouwd uit zinsdelen. Een zinsdeel kan een woord zijn, maar meestal is het een groepje woorden. We onderscheiden vier zinsdelen, namelijk:

- a het onderwerp
- b het gezegde
- c de voorwerpen
- d de bepalingen

Il medico	visitò	l'ammalato	molto accuratamente.
De dokter	onderzocht	de zieke	heel nauwgezet.
<i>onderwerp</i>	<i>gezegde</i>	<i>voorwerp</i>	<i>bepaling</i>

Een enkelvoudige zin bevat slechts één onderwerp en één gezegde. Staan er meerdere gezegdes in een zin, dan spreken we van een samengestelde of complexe zin.

We onderscheiden het werkwoordelijk gezegde en het naamwoordelijke gezegde. Het *werkwoordelijk gezegde* bestaat uit een werkwoord (zoals in het voorbeeld hierboven) of werkwoord met hulpwerkwoord, bijvoorbeeld: **Mio fratello vuole vendere il suo cavallo** (Mijn broer wil zijn paard verkopen). Het *naamwoordelijk gezegde* bestaat uit een koppelwerkwoord en een bijvoeglijk naamwoord of zelfstandig naamwoord dat door het koppelwerkwoord aan het onderwerp wordt gekoppeld, bijvoorbeeld:

Siete già pronti?	Zijn jullie al klaar?
Il Milan è diventato campione d'Italia.	Milan is kampioen van Italië geworden.

Er zijn drie voorwerpen.

- Het *lijdend* voorwerp. Bijvoorbeeld **Lisa guarda il dossier attentamente**. 'Lisa bekijkt *het dossier* nauwkeurig.' Het lijdend voorwerp is de persoon of zaak die het voorwerp van de handeling is: *wat of wie* bekijkt Lisa nauwkeurig?

- Het *meewerkend* voorwerp. Bijvoorbeeld **Carlo ha spiegato la situazione a sua madre**. 'Carlo heeft *zijn moeder* de situatie uitgelegd.' Het meewerkend voorwerp is de persoon of zaak waarop de handeling gericht is: *aan wie* wordt de situatie uitgelegd? Merk op, dat in het Italiaans, in tegenstelling tot het Nederlands, vóór het meewerkend voorwerp altijd het voorzetsel **a** (aan) staat. Tot het meewerkend voorwerp rekenen we hier gemakshalve ook het *belanghebbend* voorwerp, bijvoorbeeld **La mamma ha comprato un nuovo beretto per Carlo**. 'Moeder heeft een nieuwe muts voor Carlo gekocht.'

- Het *voorzetselvoorwerp* (**Credo in Dio**. 'Ik geloof in God.'). Net als het lijdend voorwerp geeft het voorzetselvoorwerp de persoon of zaak weer die het voorwerp van de handeling is, alleen heeft dit voorwerp een voorzetsel. Dit voorzetsel hoort vast bij het werkwoord, bijvoorbeeld **credere in** (gelooven in) en **contare su** (rekenen op).

Alle zinsdelen die overblijven nadat we onderwerp, gezegde en voorwerpen hebben aangewezen, zijn *bepalingen*. Een zin kan meerdere bepalingen bevatten. Zo bevat de volgende zin twee bepalingen:

Domani sera	andiamo	al cinema.
Morgenavond	gaan we	naar de film.
<i>bepaling</i>	<i>onderwerp en gezegde</i>	<i>bepaling</i>

Bestaat het eerste woord van een bepaling uit een voorzetsel of een samentrekking van voorzetsel en bepaald lidwoord (zoals **al cinema**), dan spreken we van een *voorzetselbepaling*.

Op grond van wat er door de bepaling nader wordt gespecificeerd kunnen we veel soorten bepalingen onderscheiden. In de voorbeeldzin is **domani sera** een tijdsbepaling en **al cinema** een plaatsbepaling.

Benoem de zinsdelen door onder elk zinsdeel het juiste nummer in te vullen. Kies daarvoor uit:

- 1 onderwerp
- 2a werkwoordelijk gezegde
- 2b naamwoordelijk gezegde
- 3a lijdend voorwerp
- 3b meewerkend voorwerp of belanghebbend voorwerp
- 3c voorzetselvoorwerp
- 4 bepaling

Voorbeeld:

De dokter onderzocht de zieke heel nauwgezet.

Il medico|visitò|l'ammalato|molto accuratamente.

.....1.....|.2a...|.3a.....|.4.....

1 Maria heeft een kamer gevonden in Utrecht.

Maria|ha trovato|una camera|a Utrecht.

.....|......|......|......

2 Na de lunch kunnen de jongens meteen vertrekken.

Dopo il pranzo|i ragazzi|possono partire|subito.

.....|......|......|......

3 Mijn directeur kent intussen de ware reden.

Intanto|il mio direttore|conosce|la vera ragione.

.....|......|......|......

4 Soms zijn die dingen belangrijk.

Qualche volta|quelle cose|sono importanti.

.....|......|......

5 Gisteren is er op de autoweg een ernstig ongeluk gebeurd.

Ieri|sull'autostrada|è successo|un grave incidente.

.....|......|......|......

6 Mijn broer lijdt al vele jaren aan bloedarmoede.

Da molti anni|mio fratello|soffre|di anemia.

.....|......|......|......

7 De buurman wil zijn vrouw voor de verjaardag een bontmantel geven.

Per il compleanno|il vicino|vuole dare|una pelliccia|a sua moglie

.....|......|......|......|......

8 De burens moeten niet zo streng over die man oordelen.

I vicini|non devono giudicare|di quell'uomo|così severamente.

.....|......|......|......

9 De onderwijzer heeft voor zijn jongste zoon een nieuwe fiets gekocht.

L'insegnante|ha comprato|una nuova bici|per il suo figlio minore.

.....|......|......|......

10 De dief is op het nippertje aan de politie ontkomen.

Il ladro|è sfuggito|alla polizia|per un pelo.

.....|......|......|......

11 Deze weg is niet op de wegenkaart aangegeven.
Questa strada|non è segnata|sulla carta stradale.
.....|.....|.....

12 De aanhoudende regen maakt de oogst onmogelijk.
La pioggia incessante|rende impossibile|la raccolta.
.....|.....|.....

3 Het concert was om half tien afgelopen.
Il concerto|era finito|alle nove e mezza.
.....|.....|.....

14 In de oudheid gebruikten de vrouwen honing als schoonheidscrème.
Nell'antichità|le donne|usavano|il miele|come crema di bellezza.
.....|.....|.....|.....|.....

15 Giovanni moet zich niet met andermans zaken bemoeien.
Giovanni|non deve occuparsi|degli affari altrui.
.....|.....|.....

16 Onder alle omstandigheden blijft hij een heer.
In tutte le circostanze|rimane un signore.
.....|.....

3 Lidwoord, zelfstandig naamwoord en de vervoeging van de werkwoorden in de presente (onvoltooid tegenwoordige tijd)

De meest eenvoudige zinnen zijn samengesteld uit een onderwerp en een werkwoordelijk gezegde: 'De kinderen slapen'; 'Je liegt'. Zinnen als deze zijn opgebouwd uit vier woordsoorten: een **lidwoord**, een **zelfstandig naamwoord** of een **persoonlijk voornaamwoord als onderwerp** en een **werkwoord**. We beginnen onze studie van de Italiaanse grammatica dan ook met deze woordsoorten. Om te beginnen het zelfstandig naamwoord en het lidwoord.

Het lidwoord

In het Italiaans zijn zelfstandige naamwoorden *mannelijk* of *vrouwelijk*. Dit grammaticale geslacht komt o.a. tot uitdrukking in het lidwoord:

il libro iel *liebroo* het boek **un libro** oen *liebroo* een boek

la casa la *kaazaa* het huis **una casa** oena *kaazaa* een huis

Het zelfstandig naamwoord kan in het *enkelvoud* of in het *meervoud* staan en dat geldt ook voor het *bepaald lidwoord*:

i libri ie *liebrie* de boeken

le case lee *kaazee* de huizen

Nu kent het Italiaans nog meer lidwoorden dan deze. De vorm van het lidwoord hangt namelijk af van de beginletter(s) van het zelfstandig naamwoord waar het vóór staat. In totaal heeft het Italiaans zes bepaalde lidwoorden en vier onbepaalde lidwoorden. We hebben ze hieronder overzichtelijk bij elkaar gezet.

Overzicht van het bepaald lidwoord

	Beginletter(s) van het zelfstandig nw.	Enkelvoud	Meervoud
Mannelijk	medeklinker	il signore	i signori
	z	lo zio	gli zii
	s + medeklinker	lo studente	gli studenti
Vrouwelijk	klinker	l' amico	gli amici
	medeklinker	la signora	le signore
	klinker	l' agenda	le agende

Overzicht van het onbepaald lidwoord

	Vóór klinker	Vóór medeklinker	Vóór z en s + medeklinker
Mannelijk	un amico	un signore	uno zio uno studente
Vrouwelijk	un' amica	una signora	una zia una spagnola

Let erop, dat de keuze van het lidwoord afhangt van de beginletter(s) van het woord waar het lidwoord pal vóór staat: het is **i giorni** ie *dzjor-nie* (de dagen) maar **gli ultimi giorni** lje *oeltiemie dzjor-nie* (de laatste dagen); **lo zio** lo *tsie-joo* (de oom) maar **il vecchio zio** iel *vekkiejoo tsie-joo* (de oude oom).

1 Vul op de stippelijntjes het lidwoord in. De eerste is al voorgedaan.

Bepaald lidwoord	Enkelvoud		Meervoud Bepaald lidwoord
		Onbepaald lidwoord	
1 ....il...signore (heer)	...un...	signore	...i...signori (heren)
2 .....signora (dame)	.....	signora	.....signore (dames)
3 .....amico (vriend)	.....	amico	.....amici (vrienden)
4 .....amica (vriendin)	.....	amica	.....amiche (vriendinnen)
5 .....fratello (broer)	.....	fratello	.....fratelli (broers)
6 .....sorella (zus)	.....	sorella	.....sorelle (zussen)
7 .....zio (oom)	.....	zio	.....zii (ooms)
8 .....zia (tante)	.....	zia	.....zie (tantes)
9 .....studente (student)	.....	studente	.....studenti
10 .....studentessa (studente)	.....	studentessa	.....studentesse
11 .....spagnolo (Spanjaard)	.....	spagnolo	.....spagnoli (Spanjaarden)
12 .....spagnola (Spaanse)	.....	spagnola	.....spagnole
13 .....treno (trein)	.....	treno	.....treni (treinen)
14 .....macchina (auto)	.....	macchina	.....macchine (auto's)
15 .....uomo (man)	.....	uomo	.....uomini (mannen)
16 .....donna (vrouw)	.....	donna	.....donne (vrouwen)
17 .....asino (ezel)	.....	asino	.....asini (ezels)
18 .....asina (ezelin)	.....	asina	.....asine (ezelinnen)

Zelfstandige naamwoorden

Geslacht

Weten wat het grammaticale geslacht (mannelijk of vrouwelijk) is van zelfstandige naamwoorden voor mensen en dieren is geen probleem: dat is (bijna altijd) gelijk aan het natuurlijke geslacht (de sekse) van de mens of het dier dat door het zelfstandig naamwoord wordt aangeduid:

il padre *iel paadree* de vader **la madre** *la maadree* de moeder - **il toro** *iel toroo* de stier **la mucca** *la moekaa* de koe.

Lastiger om te weten is het geslacht van zelfstandige naamwoorden voor dingen. Gelukkig is bij deze zelfstandige naamwoorden het geslacht vaak af te leiden uit de uitgang van het woord.

► Zelfstandige naamwoorden die op een onbeklemtoonde *-o* eindigen zijn gewoonlijk mannelijk: **il viaggio** *iel vjad-dzjoo* reis - **il treno** *iel trenoo* trein – **il giardino** *iel dzjardienoo* tuin – **il pomeriggio** *iel pomeeriedzjoo* middag.

Een klein aantal woorden op een onbeklemtoonde *-o* is vrouwelijk. Ze zijn voor een deel het resultaat van afkortingen, zoals **la foto(grafia)** *la footoo* en **la moto(cicletta)** *la mootoo*, of van inkortingen, zoals **la (penna) biro** *la bieroo* ballpoint, **la (sedia a) sdraio** *la zdraajoo* ligstoel en **la (ragazza) squillo** *la skwieloo* callgirl.

Enkele komen uit het Grieks of Latijn, zoals **la dinamo** *la dienaamoo*, of zijn zonder enige aanwijsbare oorzaak vrouwelijk, zoals **la mano** *la maano* hand en **la radio** *la raadiejo* radio

Enkele zijn samengestelde woorden, waarvan het eerste woord vrouwelijk is, zoals **la pallacanestro** *la palaakaanestroo* basketbal, **la pallanuoto** *la palaanwooto* waterpolo en **la pallamano** *palaamaano* handbal.

► Zelfstandige naamwoorden die op een onbeklemtoonde *-a* eindigen zijn meestal vrouwelijk.
la porta *la portaa* deur – **la macchina** *la maakienaa* auto – **la casa** *la kaazaa* huis – **la sera** *la seeraa* avond.

Er is echter een niet te verwaarlozen aantal mannelijke woorden op *-a*. Tot deze groep behoren veel woorden die overgenomen zijn uit het oude Grieks en op *-ma* eindigen, zoals **il cinema** *iel tsjieneemaa* bioscoop – **il diploma** *iel dieploomaa* diploma – **il problema** *iel proobleemaa* probleem; en enkele woorden uit het Latijn die eindigen op *-ta*, zoals **il delta** *iel deltaa* delta – **il pianeta** *iel pjaneetaa* planeet.

Ook mannelijk zijn samengestelde woorden waarvan het eerste woord mannelijk is of geen zelfstandig naamwoord is, zoals **il cruciverba** *iel kroetsjieverbaa* kruiswoordpuzzel, **il guardaroba** *iel ġwardaarobaa* garderobe en **l'oltretomba** *loltreetombaa* hiernamaals.

Vorming van het meervoud van zelfstandige naamwoorden

Hoofdregel: bij de meeste zelfstandige naamwoorden wordt het meervoud gevormd door de uitgang te veranderen. De slotklinker verandert dan in *-i*, behalve bij vrouwelijke woorden op *-a*; deze hebben in het meervoud *-e*.

<i>Meervoud op -i</i>		<i>Meervoud op -e</i>	
il fratello <i>iel fraatelloo</i> broer	i fratelli	la sorella <i>la soorellaa</i> zus	le sorelle
il pianista <i>iel pie-aaniestaa</i> pianist	i pianisti	la pianista pianiste	le pianiste
la mano <i>la maanoo</i> hand	le mani		
il mese <i>iel me-zee</i> maand	i mesi		
la notte <i>la not-tee</i> nacht	le notti		

Een aantal zelfstandige naamwoorden blijft in het meervoud onveranderd:

► Woorden die eindigen op een beklemtoonde klinker.

la città *la tsjietà* stad **le città**; **la virtù** *la viertoe* deugd **le virtù**

Hiertoe behoren ook de woorden die uit één lettergreep bestaan.

il re *iel ree* koning **i re**; **la gru** *la ġroe* hijskraan **le gru**, **lo sci** *lò sjie* ski **gli sci**

► Woorden die eindigen op een medeklinker, over het algemeen afkomstig uit een andere taal.

il film *iel fielmə*, **i film**; **il computer** *iel kompjoteer*, **i computer**; **l'hotel** *lotel*, **gli hotel**

► De meeste vrouwelijke woorden op *-o*, doorgaans inkortingen van langere woorden:

la moto(cicletta) *la mootoo* motor **le moto**; **la foto(grafia)** *la footoo* foto **le foto**, **la dinamo** *la dienaamoo* dynamo **le dinamo**

2 Zet de volgende zelfstandige naamwoorden (inclusief het lidwoord) in het meervoud.

<i>Enkelvoud</i>	<i>Meervoud</i>	<i>Enkelvoud</i>	<i>Meervoud</i>
1 il treno (trein)	.....	la macchina (auto)	.....
2 il tavolo (tafel)	.....	la sedia (stoel)	.....
3 la mano (hand)	.....	la gamba (been)	.....
4 il piede (voet)	.....	la testa (hoofd)	.....
5 il giorno (dag)	.....	la notte (nacht)	.....
6 il mese (maand)	.....	l'anno (jaar)	.....
7 il problema (probleem)	.....	il poeta (dichter)	.....
8 il giornale (krant)	.....	la rivista (tijdschrift)	.....
9 il nipote (neef)	.....	la nipote (nicht)	.....
10 il leone (leeuw)	.....	la volpe (vos)	.....

Vertaal naar het Italiaans:

3 Een koffie, alstublieft. (een vragend 'alsjeblieft'= per favore *peer faavooree*)

Vocabolario Koffie drinken in Italië

un caffè oen <i>kaffe</i>	een klein kopje sterke koffie
un caffè doppio oen <i>kaffe dopjoo</i>	een iets groter kopje met twee keer zoveel sterke koffie
un caffè lungo oen <i>kaffe loenggoo</i>	een iets groter kopje met tweemaal zoveel water door het filter als bij een caffè
un caffè ristretto oen <i>kaffe riestretto</i>	een klein kopje met een bodempje extreem sterke koffie
un caffè macchiato oen <i>kaffe makjaatoo</i>	koffie met een wolkje (gewone) melk
un caffelatte oen <i>kafeelaatee</i>	koffie met veel (gewone) melk
un cappuccino oen <i>kapoetsjienoo</i>	koffie met een schuimlaag van melk met daarover wat cacao

Een Hollands kopje koffie kende men in Italië niet. Speciaal voor de buitenlandse toeristen heeft de Italiaan daarvoor de uitdrukking **un caffè americano** uitgevonden. De sterke koffie in een grote kop wordt aangelengd met warm water uit een aparte kraan (het koffiezetapparaat kan namelijk niet zoveel water via het koffiefilter toevoegen).

.....
4 De kaart, alstublieft.

.....
5 Ober. De rekening, alstublieft.

.....
6 Een ogenblikje, a.u.b.

.....
7 Heren/Dames (wc)

.....
8 Ingang/Uitgang

.....
9 Kassa

.....
10 Halte

Werkwoord

Het gros van de Italiaanse werkwoorden wordt verdeeld in drie groepen, op basis van de uitgang van de infinitief (onbepaalde wijs).

► werkwoorden, die bestaan uit stam + **-are**.

Voorbeelden: **parlare** *parlaaree* (spreken); **abitare** *aabietaaree* (wonen)

► werkwoorden die bestaan uit stam + **-ere**.

Voorbeelden: **vedere** *veedere* (zien); **credere** *credere* (geloven)

N.B. Bij verreweg de meeste werkwoorden op **-ere** valt in de onbepaalde wijs de klemtoon zoals bij **credere**, dus op de derde lettergreep van achteren.

► werkwoorden die bestaan uit stam + **-ire**.

Voorbeelden: **partire** *partiree* (vertrekken); **capire** *kaapiere* (begrijpen)

Vervoeging van het werkwoord in de *presente*

	Werkwoorden op <i>-are</i>	Werkwoorden op <i>-ere</i>	Werkwoorden op <i>-ire</i>	
			Groep I	Groep II
	<i>parl-are</i> spreken	<i>cred-ere</i> geloven	<i>part-ire</i> vertrekken	<i>cap-ire</i> begrijpen
(<i>io iejoo</i>) (<i>tu toe</i>) (<i>lui loej</i>) (<i>lei lej</i>) (<i>noi nooj</i>) (<i>voi vooj</i>) (<i>loro looroo</i>)	parlo <i>ik spreek</i> parli parla parla parliamo parlate parlano	credo <i>ik geloof</i> credi crede crede crediamo credete credono	parto <i>ik vertrek</i> parti parte parte partiamo partite partono	capisco <i>ik begrijp</i> capisci capisce capisce capiamo capite capiscono

Het overzicht laat zien dat er bij de *presente* (onvoltooid tegenwoordige tijd) twee groepen werkwoorden op *-ire* zijn. Bij beide groepen zijn de uitgangen precies hetzelfde (*-o*, *-i*, etc.). Alleen wordt bij groep II (**capire**) tussen stam en uitgang **isc** geplaatst in de 1^e, 2^e, 3^e persoon enkelvoud en de 3^e persoon meervoud.

N.B. In de tabel wordt de vervoeging weergegeven van de *indicativo presente*. Het Italiaans kent namelijk nog een *presente*, de *congiuntivo presente*, die in dit boek verder niet wordt behandeld.

Bij de meeste werkwoorden valt de klemtoon in de 1^e persoon enkelvoud (*ik*) op de voorlaatste lettergreep en in de 3^e persoon meervoud (*zij*) dan op de derde lettergreep van achteren (**parlo** – **parlano**). Maar bij een aantal werkwoorden valt de klemtoon in de 1^e persoon op de derde lettergreep van achteren en in de 3^e persoon meervoud dan op de vierde lettergreep van achteren (**abito** – **abitano**).

Het persoonlijk voornaamwoord als onderwerp

In het overzicht van de vervoeging van de werkwoorden staan de persoonlijke voornaamwoorden (*io* ik, *tu* jij etc.) tussen haakjes. In het Italiaans wordt namelijk het onderwerp bij een werkwoord gewoonlijk weggelaten als dit onderwerp een persoonlijk voornaamwoord is. Dit is verklaarbaar omdat het onderwerp al tot uitdrukking komt in de uitgang van het vervoegde werkwoord. Alleen bij de 3^e persoon enkelvoud is aan het werkwoord in de *presente* niet te zien of het een 'hij' (**lui**) of 'zij' (**lei**) is. Maar meestal worden ze toch weggelaten, omdat dan uit de context blijkt dat het om **lui** of **lei** gaat. **Lei** = U (enkelvoud) wordt wel vaak gebruikt.

Vertaal nu de volgende zinnen en zoek de zelfstandige naamwoorden op in het woordenboek.
N.B. Tenzij anders vermeld, worden de hieronder gebruikte werkwoorden op *-ire* vervoegd als *partire*.

11 Jullie dromen. (dromen = sognare *soonjaaree*)

.....

12 Het dier lijdt. (lijden = soffrire *sofrieree*).

.....

13 Wij vertrekken. (vertrekken = partire *partiree*)

.....

14 We blijven. (blijven = restare *restaaree*)

.....

15 De hond blaft. (blaffen = abbaiare *abajaaree*)

Vocabolario

de hond	il cane <i>iel kaanee</i>
de kat	il gatto <i>iel gattoo</i>
de koe	la mucca <i>la moekaa</i>
het paard	il cavallo <i>iel kaavalloo</i>
de pony	il pony <i>iel poonie</i>
het schaap	la pecora <i>la pekoora</i>
de geit	la capra <i>la kapraa</i>

16 De jongen liegt. (liegen = mentire *mentieree*, mag vervoegd worden als partire *partieree* en als capire *kaapieree*)

Vocabolario

de vrouw	la donna <i>la don-naa</i>
de man	l'uomo <i>lwoomoo</i>
het kind	il bambino <i>iel bambienoo</i>
de jongen	il ragazzo <i>iel raağat-tsoo</i>
het meisje	la ragazza <i>la raağat-tsaa</i>

17 De trein vertrekt.

Vocabolario

de auto	la macchina <i>la maakienaa</i>
de bus	l'autobus <i>lawtooboos</i>
de metro	il metrò <i>iel meetroo</i>
de taxi	il taxi <i>iel taksie</i>
de trein	il treno <i>iel trenoo</i>
de tram	il tram <i>iel traam</i>
het vliegtuig	l'aereo <i>laaèreejoo</i>
de boot	la nave <i>la naavee</i>
de fiets	la bici(cletta) <i>la bietsjie(klet-taa)</i>
de motorfiets	la moto <i>la mootoo</i>

18 Het kind slaapt. (slapen = dormire *dormieree*)

19 Het sneeuwt. (sneeuwen = nevicare *neviekaaree*)

Het Nederlandse 'het' als onderwerp blijft onvertaald.

È un appartamento piccolo.	Het is een klein appartement.
<i>è oen apartamentoo piekooloo</i>	
È lontano? è lontanoo?	Is het ver?
Piove. pjovee	Het regent.

20 Mamma, het brandt aan! (aanbranden = bruciare *broetsjaaree*)

Entrarono Nino e un altro.*entraaronoo nienoo ee oen aaltroo*

Nino en nog iemand kwamen binnen.

Sta arrivando il tragheto.*stà aarievandoo iel trağet-too*

De veerboot komt eraan.

È atterrato l'aereo.*è aaterraatoo laaèreejoo*

Het vliegtuig is geland.

Ha vinto la Francia.*a vintoo la fransjiejaa*

Frankrijk heeft gewonnen.

Bij al deze werkwoorden wordt de niet-neutrale volgorde gebruikt (dus het onderwerp vóór het gezegde geplaatst) als het onderwerp al eerder ter sprake kwam, m.a.w. bekend is, en de nadruk dus op het gezegde komt te liggen:

E Nino? Nino entrò ee nienoo? nienoo entrò (En Nino? Nino ging naar binnen).

.....

Met de kennis van deze vier grammaticale basiselementen (lidwoord, zelfstandig naamwoord, werkwoord en persoonlijk voornaamwoord als onderwerp) kun je ook zinnen vormen die naast een onderwerp en een werkwoordelijk gezegde tevens een lijdend voorwerp hebben.

28 We blijven een maand.

Vocabolario

een uur	un'ora <i>oenooraa</i>
een dag	un giorno <i>oen dzjoornoo</i>
een week	una settimana <i>oenaa seetiemaanaa</i>
een maand	un mese <i>oen meeze</i>
een jaar	un anno <i>oen an-noo</i>

.....

29 Een vrouw doet de deur open.

.....

30 Ik volg de man. (volgen = seguire *seeğwieree*)

.....

31 De man waarschuwt de jongens. (waarschuwen = avvertire *avveertieree*)

.....

32 Ze doet het raam dicht. (dichtdoen = chiudere *kjoedeeree*)

.....

33 Zij biedt een pilsje aan. (aanbieden = offrere *offrieree*)

Vocabolario

een koffie	un caffè <i>oen kaffe</i>
een thee	un tè <i>oen tè</i>
een bier, pilsje	una birra <i>oenaa bier-raa</i>
de wijn	il vino <i>iel vienoo</i>
het water	l'acqua <i>laakwaa</i>
de melk	il latte <i>iel laatee</i>

34 Ik hoor de telefoon. (horen = sentire *sentieree*)

35 Ze kookt het water. (koken = bollire *bollieree*)

36 Ik neem een (kop) koffie. (nemen = prendere *prendeeree*)

37 Wij zoeken een huis. (zoeken = cercare *tsjerkaaree*)

Werkwoorden op **-care** en **-gare** krijgen, om de harde klank van de **c** en **g** te bewaren, een **h** toegevoegd vóór persoonsvormen die beginnen met een **e** of **i**.

Voorbeelden:

giocare *dzjookaaree* (spelen), **(tu) giochi** *dzjokie*, **(noi) giochiamo** *dzjokjaamoo*

pagare *pağaaree* (betalen), **(tu) paghi** *pağie* **(noi) paghiamo** *pağjaamoo*

38 Wij betalen de rekening. (betalen = pagare *pağaaree*)

39 Ik ken de film, geloof ik. (kennen = conoscere *konosjeree*, geloven = credere *krederee*)

Bij het vervoegen van werkwoorden op **-cere** (zoals **vincere** *vientseeree* winnen, **-scere** (zoals **conoscere** *konosjeeree*) en **-gere** (zoals **leggere** *ledzjeeree*) verandert over het algemeen de klank van de letters **c**, **sc** en **g** vóór de **o**: van de zachte klanken *tsj*, *sj* en *dzj* in de harde klanken *k*, *sk* en *g* (van *goal*).

vincere, **(io) vinco** *vienkoo*, **(loro) vincono** *vienkonoo*

conoscere, **(io) conosco** *konoskoo*, **(loro) conoscono** *konoskonoo*

leggere, **(io) leggo** *leğğoo* **(loro) leggono** *leğğonoo*

40 Ik lees een boek. (lezen = leggere *ledzjeeree*)

Vocabolario

een boek	un libro <i>oen liebroo</i>
een roman	un romanzo <i>oen roomandzoo</i>
de krant	il giornale <i>iel dzjornaalee</i>
een tijdschrift	una rivista <i>oena rievjestaa</i>
het artikel	l'articolo <i>lartiekooloo</i>
het verhaal	la storia <i>la storiejaa</i>

41 Zij winnen de wedstrijd. (winnen = vincere *vientseeree*)

42 Mijnheer, u wenst? (wensen = desiderare *deeziedeeraaree*)

43 De kinderen verraden het geheim. (verraden = tradire *traadieree*, vervoegen als capire)

44 Ik heb liever een pilsje. (liever hebben = preferire *preefeerieree*, vervoegen als capire)

45 We gaan liever met de trein. (vertaal als 'We prefereren de trein')

46 Je kent Carlo.

47 Ze doet de televisie uit. (uitdoen = spegnere *spenjeeree*)

48 Je verliest het horloge. (verliezen = perdere *perderee*)

49 Ik studeer Italiaans. (studeren = studiare *stoedieaaree*)

Het bepaald lidwoord staat in de regel voor namen van talen in de rol van lijdend voorwerp bij werkwoorden die 'onderwijzen', 'leren', 'verstaan' of 'kennen' betekenen.

Studia l'italiano anche Lei?

stoediejaa lietaliaa^{noo} ankee lej?

Studeert u ook Italiaans?

Insegno il francese.

iensenjoo iel frantsjeezee

Ik geef Frans.

Bij een opsomming van talen (twee of meer) wordt het lidwoord vaak weggelaten.

50 Hij spreekt Frans, Duits en (e) Engels. (spreken = parlare *parlaaree*)

51 De Duitsers bezetten het land. (bezetten = occupare *okkoepaaree*)

Bij de meervoudsvorming van zelfstandige naamwoorden op **-ca**, **-ga** en **-co**, **-go** veranderen de **c** en **g** in **ch** en **gh**, om de harde klank voor een **e** of **i** te handhaven.

il bosco *iel boskoo* bos

i boschi *ie boskie*

il lago *iel laağoo* meer

i laghi *ie laağie*

la banca bank *la bangkaa*

le banche *lee bangkee*

la collega *la kooleğaa*

le colleghe *lee kooleğee*

52. Ze nemen de trein. (nemen = prendere *prenderee*)

53 Ik weet het verschil. (weten = sapere *saapeeree*)

Presente van het onregelmatige werkwoord **sapere** *saapeeree*

(io) **so** *sò*

(tu) **sai** *sài*

(lui/lei) **sa** *sà*

(noi) **sappiamo** *sappiejaamoo*

(voi) **sapete** *sapeete*

(loro) **sanno** *san-noo*

54 We kopen een auto. (kopen = comprare *kompraaree*)

55 Ik eet een appel. (eten = mangiare *mandzjaaree*)

Vocabolario

een appel	una mela <i>oena meelaa</i>
een sinaasappel	un'arancia <i>oenaarantsjaa</i>
een mandarijn	un mandarino <i>oen mandaarienoo</i>
een citroen	un limone <i>oen liemoonee</i>
een meloen	un melone <i>oen meeloonee</i>
een peer	una pera <i>oena peeraa</i>
een perzik	una pesca <i>oena peskaa</i>
een pruim	una prugna <i>oena proenjaa</i>
een aardbei	una fragola <i>oena fraagoolaa</i>
een banaan	una banana <i>oena baanaanaa</i>

56 We zien de bergen. (zien = vedere *veederee*)

Vocabolario

de berg	il monte <i>iel montee</i>
de bergtop	la cima <i>la tsjiemaa</i>
de bergen	le montagne <i>lee montaanjee</i>
het dal	la valle <i>la vaalee</i>
de rivier	il fiume <i>iel fjoemee</i>
het meer	il lago <i>iel laagoo</i>
de zee	il mare <i>iel maaree</i>

57 Hij schrijft een brief. (schrijven = scrivere *skrieveree*)

58 Ik pak de jas. (pakken = prendere *prendeere*)

59 Hij speelt gitaar. (spelen = suonare *swoonaaree*)

Het lidwoord wordt gebruikt in veel vaste combinaties van een werkwoord + zelfstandig naamwoord waar dat in het Nederlands afwezig is, bijvoorbeeld:

suonare il pianoforte <i>swoonaaree iel pjaanofortee</i>	piano spelen
chiedere il permesso <i>kjederee iel peermessoo</i>	toestemming vragen
prendere/avere le vacanze <i>prendeere/aveere lee vaakaantsee</i>	vakantie nemen, hebben
soffrire la fame <i>sofrieree la faamee</i>	honger lijden
fumare la pipa <i>foemaaree la piepaa</i>	pijp roken
prenotare i posti <i>preenootaaree ie postie</i>	plaatsen reserveren
guardare la TV <i>gwardaaree la tievoe</i>	tv kijken

Een werkwoord dat in veel van zulke uitdrukkingen gebruikt wordt is **fare** *faaree*, bijvoorbeeld **fare l'esame** *faaree leezaamee* (examen doen), **fare la spesa** *faaree la speezaa* (boodschappen doen) en **fare il caffè** *faaree iel kaffe* (koffie zetten).

60 De kinderen lijden honger. (lijden = soffrire *sofrieree*)

61 We kijken televisie. (kijken = guardare *ǵwaardaaree*)

.....

62 De jongens begrijpen het verhaal. (begrijpen = capire *kaapieree*)

.....

63 De rechter verbiedt de staking. (verbieden = proibire *proo-ie-bieree*, vervoegen als capire)

.....

4 De ontkennde en vragende zin

De tot nu toe door ons geformuleerde eenvoudige zinnen, die slechts bestaan uit een onderwerp, een werkwoordelijk gezegde en een lijdend voorwerp, kunnen bevestigend zijn gesteld ('Zijn vriendin komt ook'), ontkennd ('Zijn vriendin komt niet') en vragend ('Komt zijn vriendin niet?')

In het Italiaans wordt een bevestigende zin ontkennd gemaakt door direct vóór het werkwoord **non** te plaatsen.

L'animale soffre.

laniemaalee sof-free

Het dier lijdt.

L'animale non soffre.

laniemaalee non sof-free

Het dier lijdt *niet*.

È arrivata una lettera.

è aarievaato oena lettera

Er is een brief gekomen.

No, non è arrivata una lettera.

nò, non è aarievaato oena lettera

Nee, er is *geen* brief gekomen..

Merk in de laatste zin op, dat de Italiaan in plaats van 'geen brief' zegt '*niet een brief*'.

De Italiaan kan van een mededelende zin een vraag maken eenvoudig door er een vraagteken achter te plaatsen, dus zonder de volgorde van onderwerp en gezegde te veranderen zoals in het Nederlands. Vergelijk:

La sua amica non viene.

la soewaa aamiekaa non vie-enee

Zijn vriendin komt niet.

La sua amica non viene?

la soewaa aamiekaa non vie-enee?

Komt zijn vriendin niet?

Paolo è svizzero.

pawloo è zwiet-seroo

Paul is Zwitser.

Paolo è svizzero?

pawloo è zwiet-seroo?

Is Paul Zwitser?

Maar de Italiaan kan de volgorde ook omdraaien en het onderwerp na het gezegde plaatsen: **Non viene la sua amica?** *non vie-enee la soewaa aamiekaa?*

1 Ik ken de man.

.....

Ik ken de man niet.

.....

2 De jongens komen niet.

.....

Komen de jongens niet?

.....

3 De jongen liegt niet.

.....

4 Blijven jullie niet?

.....

5 Rookt u? – Nee, dank u (grazie *graat-sie-jee*), ik rook niet. (roken = fumare *foemaaree*)

6 Goedendag. Spreekt u Italiaans?

Vocabolario Iemand groeten

Buongiorno <i>bwondzjoornoo</i>	Goedendag
Buonasera <i>bwoonaa seeraa</i>	Goedenavond
Ciao <i>tsja-o</i>	Dag/Hoi
Buona giornata! <i>bwoonaa dzjoornaataa</i>	Een prettige dag verder!
Buona serata! <i>bwoonaa seeraataa</i>	Een prettige avond verder!
Buonanotte <i>bwoonaa notte</i>	Goedenacht/Welterusten
Arrivederci <i>ar-rie-vee-der-tsjie</i>	Tot ziens

Italianen gebruiken de groet **buongiorno** waar wij goedemorgen of goedemiddag zeggen.
Buongiorno geldt tot een uur of drie, vier 's middags, daarna zegt men **buonasera**.

7 Gaat de telefoon?

8 Nemen de jongens de trein?

9 Verstaat Franco Spaans?

Vocabolario

Duits	tedesco <i>teedeskoo</i>
Spaans	spagnolo <i>spanjooloo</i>
Frans	francese <i>frantsjeezee</i>
Nederlands	olandese <i>òlandeezee</i>
Engels	inglese <i>ienggleezee</i>
Italiaans	italiano <i>ietalieaanoo</i>
Portugees	portoghese <i>portooğeezee</i>
Zweeds	svedese <i>zveedeezee</i>

10 Begrijpen de kinderen het verhaal?

11 Zij lezen geen kranten.

12 Ik zie de fiets niet. (zien = vedere *veedere*)

13 Ken jij Italiaans?

14 Doe je het raam dicht? (dichtdoen = chiudere *kjoederee*)

15 Versta je Engels? (verstaan = capire *kaapier*)

.....
De vragen die ontstaan door mededelende zinnen vragend te maken, zijn eenvoudig met ja of nee te beantwoorden. Een uitgebreider antwoord vereisen vragen die met een vraagwoord beginnen. Hieronder vind je een overzicht van de vraagwoorden in het Italiaans.

Vraagwoorden

Come sta la moglie?

koomee stà la mol-jee?

Hoe gaat het met je vrouw?

Quanto largo è il Reno?

kwaantoo larĝoo è iel renoo?

Hoe breed is de Rijn?

Quanto costa?

kwaantoo kostaa?

Hoeveel kost het?

Quanto zucchero vuoi nel caffè?

kwaantoo dzoek-ke-roo vwòj nèl kaffe?

Hoeveel suiker wil je in de koffie?

Dove sono le chiavi?

Doovee soonoo lee kjaa-vie?

Waar zijn de sleutels?

Perché Pietro va via?

perkee pie-etoo và viejaa?

Waarom gaat Piet weg?

Quando si svolge il festival?

kwaandoo sie zvoljee iel festieval?

Wanneer vindt het festival plaats?

Che cosa fanno i ragazzi stasera?

kee kozaa fan-noo ie raaĝat-tsie staaseeraa?

Wat doen de jongens vanavond?

Quale è/Qual è l'indirizzo?

kwaale liendierietsoo?

Wat is het adres?

Che treno prendi?

kee trenoo prendie?

Welke trein neem je?

Chi sei?

kie sèj?

Wie ben jij?

Hoe? kan met **come** *koomee* of **quanto** *kwaantoo* worden vertaald. **Come** vraagt naar 'hoe iets of iemand is' ('Hoe gaat het met je vrouw?') of 'de manier waarop iets gedaan wordt' ('Hoe heeft Luigi het examen gemaakt?'). **Quanto** vraagt naar de maat ('Hoe breed is de Rijn?').

Wat? kan met **che cosa** *kee kozaa* en **quale** *kwaalee* of **qual** *kwaal* worden vertaald. **Qual(e)** gebruik je (bijna altijd) in de zin *Wat is.....?* Anders gebruik je **che cosa**.

In plaats van het volledige **che cosa** worden ook heel vaak **che** en **cosa** gebruikt: **Che cosa fai?/Che fai/Cosa fai?** (Wat doe je?).

Bij een vraagzin die begint met een vraagwoord (dat zelf geen onderwerp is), zet de Italiaan net als wij het onderwerp normaliter achter het gezegde: **Chi aspetta Giorgio per cena?** *kie aspettaa dzjorzjoo per tsjeena?* (Wie verwacht Giorgio op het eten?); **Cosa fai tu qui?** *kozaa faj toe kwie?* (Wat doe jij hier?). Alleen bij de vraagwoorden **perché** *perkee* en **quando** *kwaandoo* kan het onderwerp zowel voor als achter het gezegde staan (bij **perché** staat het onderwerp er meestal voor).

Perché Pietro non viene? (Perché non viene

Waarom komt Pietro niet?

Pietro?) *perkee pie-etoo non vie-enee?*

Quando è andato a trovarlo Carlo? of Quando

Wanneer is Carlo hem gaan opzoeken?

Carlo è andato a trovarlo?

kwaandoo è andaatoo à troovarloo karloo?

16 Welke taal spreekt hij?

17 Welke krant lees jij?

.....

18 Wat nemen jullie?

.....

19 Wat wenst mijnheer?

In het Italiaans staat het bepaald lidwoord vóór aanspreekwoorden zoals **signore** en **mamma** en vóór beroepsaanduidingen en adellijke titels gevolgd door een naam, als over de betreffende personen wordt gesproken:

È in casa la signora?

Is mevrouw thuis?

è ien kaazaa la sienjooraa

Maar direct aangesproken: **A domani, signora!**

Tot morgen, mevrouw.

à doomaanie, sienjooraa

Il commissario di polizia Pino si è acceso una sigaretta.

Commissaris van politie Pino stak een sigaret op.

iel komiessaariejoo die poolietsjieaa pienoo sie è at-tsjeezoo oenaa siegarettaa

L'imperatore Carlo V (quinto) è morto giovane.

Keizer Karel V is jong gestorven.

liempeeraatooree karloo kwientoo è mortoo dzjoovanee

20 Wat zeg je? (zeggen = dire *dieree*)

Presente van het onregelmatige werkwoord **dire** *dieree*

(io) **dico** *diekoo*

(tu) **dici** *dietsjie*

(lui/lei) **dice** *dietsjee*

(noi) **diciamo** *dietsjaamoo*

(voi) **dite** *dietee*

(loro) **dicono** *diekonoo*

21 Wie zoeken jullie?

.....

22 Wie snapt het verhaal?

.....

23 Wie betaalt (er)?

.....

24 Hoe werkt het? (*funzionare foentsjonnaaree*)

.....

25 Waar woon je? (wonen = *abitare abietaaree*)

.....

26 Hoe gaat het? (gaan = andare *andaaree*)

Andare *andaaree* is een onregelmatig werkwoord dat als volgt vervoegd wordt in de presente:

(io)	vado <i>va<u>a</u>doo</i>
(tu)	vai <i>vàj</i>
(lui/lei)	va <i>và</i>
(noi)	andiamo <i>andja<u>a</u>moo</i>
(voi)	andate <i>anda<u>a</u>tee</i>
(loro)	vanno <i>van-noo</i>

.....
27 Hoe gaan de zaken? (l'affare ml *laffaaree*)

.....
28 Hoe gaat het met u, mijnheer?

De zin 'Hoe gaat het met je? Hoe maak je het?' vertaal je met **Come stai?** *.come stàj?*

Stare *staaree* is een onregelmatig werkwoord dat als volgt vervoegd wordt in de presente:

(io)	sto <i>stò</i>
(tu)	stai <i>stàj</i>
(lui/lei)	sta <i>stà</i>
(noi)	stiamo <i>stiea<u>a</u>moo</i>
(voi)	state <i>sta<u>a</u>tee</i>
(loro)	stanno <i>stan-noo</i>

.....
29 Hoe gaat het met jullie? – Goed (Bene *beenee*) En met jullie?

.....
30 Hoe gaat het met de kinderen?

.....
31 Wanneer komt Maria terug? (terugkomen = tornare *tonaaree*)

.....
32 Wanneer vertrekken jullie?

.....
33 Waarom huilt Kim? (huilen = piangere *pjaandzjeere*)

.....
34 Waarom lach je? (lachen = ridere *riedeere*)

.....
35 Maar (Ma *mà*) waarom niet?

.....
36 Waarom neem je de trein niet?

.....
37 Maar weten jullie waarom? (weten = sapere *saapeere*)